

seet sig istand til at leve indtil det igjen kunde forenes med Danmark. Jeg vil ikke forlange dette videre, thi det er historiske Kjendsgjerninger, som ligge saa nær, at Enhver kunde vide dem; der er vist Mange, som ikke veed dem, men det ligger kun deri, at vi i Almindelighed kjende os selv mindst. Hvad nu Holskeen angaaer, dette andet Holskeen, da var det Dverste, hvortil vi kunde gaae, for at lade noget af det blive tilbage, at holde det som et Slesvig-Holskeen. Have vi vundet noget ved det? Have vi beholdt Holskeen mere, og have vi sikket os Slesvig bedre? Ere vi dog ikke komne til den Erkjendelse, at denne Enheds-Stræben var en falsk Beregning? Jeg troer saaledes at have naaet, hvad der er mit Formaal, ikke at overbevise den ærede Forsamling, og allermindst den ærede Minister, thi det at overbevise Folk er en meget vanskeligere og langsommere Sag end at skrive et Lovforslag, men jeg troer idetmindste at have godtgjort, at ogsaa vore Betragtninger, vor Maade at opfatte Forholdene paa har noget for sig og ikke er saa ganske greben ud af Luften, som det synes, at Mange have troet, det var. Jeg vil nu et Dieblik befatte mig med Lovens øvrige Charakter. Man har sagt, at det, som denne Lov favnede, det var især noiaagtige Bestemmelser for hver enkelt Deels Begrændsning, for hvor den eller den eller den Myndighed begyndte eller hørte op; men jeg vil spørge de ærede Herrer, om det lader sig gjøre at skrive en Lov af denne Art, hvori dette bliver fastsat, og jeg vil spørge de Herrer, om vor Grundlov er af en saadan Veffaffenhed, at vi kunne regjere i Danmark uden andre Love og Reglementer end den? Men det maa man jo vel lægge Mærke til, at denne Communallov er en Grundlov for Kommunen, der forudsætter en Udvikling, deels ved Staten, deels ved Kommunen, og kun naar man gaaer ud fra denne Forudsætning vil man forstaae den. Den „stakfels“ Kommunefoged vil jo komme til at leve accurat under de samme Forhold som den stakfels Regjering; der bliver taget Beslutninger i Kommunen, og disse Beslutninger udfører han, og dersom han ikke udfører dem, saa er han ansvarlig derfor. Men seer det anderledes i Staten? Der bliver taget Beslutnin-

ger, der bliver givet Love; jeg veed nok, at de ikke altid blive udførte (Munterhed), men jeg spørger, om de ikke skulle udføres. Jeg veed ogsaa, at de hyppigt ikke blive udførte ganske i den Månd, hvori de ere givne, men jeg vil dog spørge, om de ikke skulle udføres i den Månd, hvori de ere givne, og derfor kalder jeg ikke Regjeringen mere „Stakfel“. Jeg kalder den Regjering mindst Stakfel, som meest udfører dem i den Månd, hvori de ere givne, men jeg kalder ikke den Stakfel, som tro fuldbyrder de Pligter, som ere ham paalagte, thi det er jo det, som enhver Månd gjør i det daglige Liv. Er enhver Embedsmand en Stakfel, fordi han ikke staaer for sig selv og giver Love for sig selv, er han en Stakfel, fordi han skal søge efter i et Reglement, i en Bestemmelse, hvorledes han skal handle? Han er ingen Stakfel, og det er Kommunefogden heller ikke. Man har bebrejdet denne Lov, at, saavel denne Foged som Landshøvdingen, om hvem det Bedste, der var at sige, var, at det var et smukt Navn, vare for indskrænkede, for indknebne, formeget Stakfel — og igaar vare de Konger; saa forunderligt kan det være, saa plat ere de salbue, Smaa-Konger igaar, Stakler idag (Latter). Skulde ikke derimellem ligge det, som de egentlig ere gjorte til, nemlig valgte Embedsmænd, men deri ligger ogsaa det forunderlige „en valgt Embedsmand“ (Hør!), en Embedsmand, som ikke er inspireret fra den allerhøieste Trone. Det er det Nye, at de faae deres Mandat fra en anden Side, men de ere ikke Mandatet mindre underkastede. Nu vil man vel sige: ja, men see til vore Embedsmænd, om de ikke gjøre omtrent hvad de ville? (Ja!) Ja, det er sandt, men er det Ret? Det er altfor sandt, og det er altfor meget Uret, og det er just, fordi det er altfor sandt, at vi ere komne til at finde paa en Maade, hvorved vi i det Mindste hvert 3die eller 5te Aar kunne corrigere denne Dvermyndighed. Man har, synes mig, heller ikke noksom lagt Mærke til, at dette Forslag gaaer ud fra en Bestemmelse, som jeg vist ogsaa troer er grundlovsmæssig, men om hvilken jeg troer, at Flere af de ærede Medlemmer ikke ret mindes, at den er grundlovsmæssig, at Forvaltningen skal adskilles fra